

n dien zin worden moeilijker. Bij het slechts even bedekt zijn van dergelijke vliezen door kalkwater en in eene andere proef door koolzuur-lithion-solutie vond RÖRSTER echter niettemin, dat verweeking plaats greep, dat het vocht troebel werd door cellen, kernen en celdetritus, terwijl tot het volkomen verdwijnen der vliezen $1\frac{1}{2}$ à 2 uren noodig waren. Om nu soortgelijke werking bij de inhalatie te verkrijgen, zal men bij voorkeur eene stof moeten bezigen, die in hare chemische samenstelling onder de gegeven omstandigheden het minst verandert. Kalkwater nu gaat aldra door het koolzuur der ademhaling in koolzure kalk over en dat heeft op de pseudomembranen geene werking meer. Met het koolzure lithion is dit niet het geval en daarom verdient dit de voorkeur. Daar voorts volgens BIERMER'S ondervinding de warme inhalatiën zeer weldadig werken, pleit ook dit voor het gebruik van lithion, welks oplossend vermogen daardoor zeer vergroot wordt.

Z.

EEN GEVAL VAN ECHINOCOCCUS HOMINIS IN

DE NIEREN. — Een 35jarig militair met eene vaal bleeke kleur, die 11 jaren in Indië gediend had, verklaarde, dat hij in 1855, kort na zijne terugkomst uit Indië, in Engeland doffe stekende pijnen in de lendenen had gevoeld en dat hij hier sedert dien tijd veel last van had gehad, maar het meest gedurende de laatste 3 jaren, toen hij op Malta gedetacheerd was. In 1862 kwam hij op dat eiland in het Hospitaal onder behandeling van A. L. ADAMS. Hij had hevige pijn in de lendenen, die langs het verloop der ureteren zich tot in de blaas-streek uitspreidden, maar voornamelijk in de linker zijde.

Hij klaagde ook over eene onaangename prikkeling in het verloop der urethra. Hij lag in gebogene houding te bed met opgetrokken beenen.

Diagnose. Pissteen en in de ureteren. Daags na zijne opname had hij belemmerde urinelozing en met veel pijn en inspanning gelukte het hem de belemmering te overwinnen. Hij perste uit zijne urethra eene gelatineuse massa, die bij onderzoek uit ware echinococcuscysten bleek te bestaan. Sedert dien tijd heeft hij, met tusschenpoozen van uren, weken, ja zelfs maanden, eene menigte cysten, soms geheele cysten coloniën geloosd.

De grootte der echinococci was zeer afwisselend. De grootere waren steeds gescheurd en beleedigd bij den moeilijken doortogt door de urethra. Er volgde bij elke uitlozing van cysten eene groote verlichting van het lijden, maar, hoewel er zelfs eens in een tijdvak van 8 maanden geene geloosd werden, kwamen zij toch weder te voorschijn, zoodat hij als ongeneeslijk uit den dienst werd ontslagen en naar Engeland teruggezonden werd. (*London Lancet*, 1 October, 1864.)

Dr. H. P. KAPTEYN.

DE LARYNX VAN DEN NEGER EN ZIJN VERSCHIL MET DIEN VAN DEN BLANKE

heeft een bijzonder punt van onderzoek uitgemaakt van Dr. GIBB. Volgens hem is het wezenlijke verschil drieledig: 1°. zijn de Wrisbergiaansche kraakbeenderen bij den neger sterk ontwikkeld, terwijl zij bij den blanke ontbreken of slechts rudimentair aanwezig zijn; 2°. de stembanden, bij den laatste vlak en horizontaal geplaatst, zijn bij den neger naar buiten hellende, zoodat hun vrije rand hooger ligt dan de buitenste rand die met de naburige deelen verbonden is; 3°. is bij den blanke de ventriculus Morgagni ter zijde, doch onmiddellijk boven het vlak van de ware stembanden gelegen, terwijl die van den neger eene rigting naar buiten en beneden aanneemt, waardoor

eenig klein voorwerp, op den hellenden stemband geplaatst, in den ventrikel rollen zoude. Bijzonder valt deze ligging van den boezem in het oog, welke, zoo als GIBB zich uitdrukt, aan de buitenzijde van den stemband hangt, als de zadelzak aan de zijde van een muilnier. In 58 gevallen, die hij onderzocht, zoowel bij levenden als dooden, heeft hij deze verhouding aangetroffen.

Opmerking verdient het, dat de cartt. Wrisberg. bij de quadrumana steeds goed ontwikkeld voorkomt, bij sommigen zelfs sterk in verhouding tot de grootte van hun ligchaam. Hoezeer de larynx van den neger hierdoor meer tot dien der quadrumana schijnt te naderen dan die van den blanke, hecht GIBB hier echter geene genoegzame beteekenis aan, om eenige conclusie er uit te trekken ten opzichte van de verhouding van beide rassen.

T. M.

INGEZONDEN STUK.

DE WAARDE DER ERVARING AAN HET ZIEKBED, ENZ.

Voor eenigen tijd vernamen wij met uitstekend veel genoegen de benoeming van eenen kundigen Practicus, Dr. EVERS, tot Hoogleeraar in de Kliniek te Leiden, omdat wij meenden te mogen verwachten, dat een zoodanige althans de praktische rigting in ons vak niet evenzeer zoude minachten, als schijnbaar door de mode in den laatsten tijd wordt voorgeschreven.

De voor ons liggende Inaugurale Redevoering van den Hoogleeraar J. C. G. EVERS, Leiden, Gebr. VAN DEN HOEK, 1864, 8°. toont ons aan, dat wij ons in onze verwachting niet bedrogen hebben; integendeel, daarin wordt de praktische rigting met eene kracht, met eene consequentie, met eene stoutheid verdedigd, die ons aanvankelijk verraste. Wij zijn zoo zeer aan de minachting en bespotting van onze praktische rigting gewend, dat wij reeds daaraan wanhoopten, dat een dergelijk geleerde het wagen zoude, met open vizier, onverholven als kampvechter voor haar op te treden.

Nooit hebben wij veel goeds van de pathologisch-anatomische rigting voor de praktijk, het einddoel van ons vak, verwacht; maar oneindig veel nut daarentegen zien wij in de strenge toepassing der praktische rigting op de Kliniek, vooral waar zulks door een kundigen en geoefenden Practicus geschiedt; daarom reiken wij den nieuwen Hoogleeraar de hand en wenschen ons en de Leidsche Academie geluk met zijne aanwinst. Al was het dat zijne pen ons niets meer leverde, dan deze doorwrochte redevoering, dan was de daarin vervatte geloofsbelijdenis voor ons reeds voldoende, om met zekerheid van hem goede leerlingen en vooruitgang in ons vak te verwachten. „Scire tuum nihil est, nisi hoc te scire juvat aegrum,” zeide eens een beroemd man en dit onderteekeken wij gaarne.

Wij zouden gaarne met den lezer van dit *Tijdschrift* de redevoering op den voet volgen en hem op de enkele daarin vervatte lichtpunten opmerkzaam maken, maar het geheel is zoo doorgewerkt en in elkander geweven, dat wij het meenen slechts te kunnen benadeelen, door enkele uit hun verband gerukte lappen daarvan te leveren en bevelen de lezing daarvan iedereen aan, die ons vak als *Geneeskunde* ter harte gaat.

De hoofdgedachte, die aan dit geschrift te gronde ligt, is deze: de ervaring aan het ziekbed is eene bron van kennis, die op zich zelve voor den Arts van meer gewigt is, dan al de andere deelen van het vak. De biologische studie licht veel, zeer velen punten zelfs, toe, maar alleen de klinische

waarneming is het, die in verband met de hulpwetenschappen degelijke kennis oplevert.

Het betrekkelijk nog lage standpunt der Physiologie en Pathologische Anatomie, de geringe ontwikkeling der Pharmacodynamiek maken eenen veel te wrakken grond uit, om thans reeds de praktijk daarop te laten rusten. „De tegenwoordige toestand der Geneeskunde bewijst, dat de voorbarige poging, om nu reeds de vruchten van den arbeid van latere eeuwen te willen genieten — haren voortgang zoo al niet belemmerd dan toch weinig bevorderd heeft.”

Het zij ons, na het voorafgaande, evenwel vergund eene enkele aanmerking te mogen maken. De uitdrukking, waarbij alle praktische resultaten der pharmacodynamische studiën ontkend worden (blz. 30) komt ons wat te sterk gekleurd voor. De physiologische en practische werking der purgerende middelen is „volkomen verklaard;” de werking der meesfe loozuurmiddelen is in vele gevallen zeer goed begrepen; de wurmdoedende werking der kousoo behoeft nooit duidelijker te worden; en zoo zijn er verscheidene middelen, wier werking volkomen opgehelderd is en tot wier toepassing in dit of dat ziektegeval wij wel degelijk uit de bekendheid met die werking besluiten.

Leiden, October 1864.

Dr. s. LEONIDES VAN PRAAG.

B E R I G T E N .

BUITENLAND.

PARIJS — De Directeur der Assistance Publique HUSSON heeft in eene der laatste zittingen der Académie des Sciences een rapport over den tegenwoordigen toestand der behoeftige bevolking van de hoofdstad ingediend, waaraan wij het volgende ontleenen. Gedurende 1829—1856 wisselde het cijfer der population indigente, in verband met de geheele bevolking, tusschen 1 behoeftige op 11.16, en 1 behoeftige op 16.59 inwoners af. Op den 30sten April 1863 waren 45,158 gezinnen, bestaande uit 115,622 personen op de registers der Bureaux de Bienfaisance voor de 20 arrondissementen ingeschreven. Door een naauwkeurig onderzoek à domicile verigt, werden 40,056 gezinnen met 101,570 personen ingeschreven en 5102 gezinnen met 14,052 personen geschrapt. Ondanks dezen naauwkeurig doorgevoerde controle, was voor de opgaven over 1863 het getal der behoeftige gezinnen nog aanzienlijk vermeerderd. Op het cijfer van 4,212,758 francs, daartoe in 1862 uitgegeven, kwam de behandeling der zieken à domicile voor eene som van 760,876 francs, of met de bezoldiging der verschillende Geneesheeren (205,166 francs) verminderd, slechts met een bedrag van 555,712 francs voor. Op het einde van het rapport, wordt op de zoo veel mogelijke bevordering der geneeskundige hulp à domicile met nadruk gewezen.

— In de zitting der Académie van 3 October l.l. is een schrijven van Dr. ARENTZEEN uit Copenhagen ingediend, waarin hij berigt, dat hij in de toepassing der electriciteit een middel heeft gevonden, om den loop eener beginnende cataract te storen. Indien de Académie er belang in stelt, zal hij zijne methode, welke hij sinds een jaar toepast, breedvoerig ontwikkelen.

— In dezelfde zitting zond Dr. MASSE een verslag in, over de uitwendige behandeling der sycosis door de plaatselijke toepassing van het creosoot. Een mengsel van 50 gram. water, 50 gram. alcohol en 50 centigram. creosoot werd gedurende 8 dagen op de wangen en de kin tweemaal, en later gedurende hetzelfde tijdstip met eene dubbele hoeveel-

heid der creosoot, geplaatst. De genezing was toen volkomen en in de haarzakjes waren geene sporulae van parasiten te ontdekken.

BERLIJN. — Prof. ROMBERG heeft, wegens vergevorderden leeftijd en lichaamszwakte, zijn ontslag als Klinisch Hoogleeraar aangevraagd. Van zijn opvolger is tot dus verre nog niets bekend. Men zegt echter dat Prof. HENOCH, zijn Neef en gedurende vele jaren zijn eerste Assistent, zijne vacature zal bekleeden. Evenzoo beweert men dat Prof. TRAUBE van buitengewoon tot gewoon Hoogleeraar zal beroepen worden.

WÜRZBURG. — Volgens de *Berliner Central-Zeitung* zullen door den dood van Prof. HEINRICH MULLER de volgende veranderingen bij de Medische Faculteit plaats grijpen. Dr. LEYDIG uit Tübingen, reeds vroeger te Würzburg geplaatst, zal als Zoölogiae Professor terugkeeren, terwijl Dr. VON BEZOLD uit Jena het Professoraat in de Physiologie zal aanvaarden. Prof. KÖLLIKER zal voortaan alleen de vergelijkende en beschrijvende Ontleedkunde doceren en door een Prosector ondersteund worden.

AUGSBURG. — De *Allgemeine Zeitung* vermeldt dat Prof. LUDWIG, Hoogleeraar in de Physiologie aan de Josef Académie te Weenen, een beroep voor dezelfde betrekking aan de Hoogeschool te Leipzig ontvangen en aangenomen zoude hebben; dit wordt echter door het *Wiener Wochenschrift* stellig tegengesproken.

PORTUGAL. — Door de Regering is een Geneesheer met eene officiële zending naar Parijs belast, ten einde op eene gelijke wijze het vraagstuk der quarantaine te regelen, zoo als zulks onlangs door Frankrijk met Italië is vastgesteld.

WEENEN. — De Primär-Arzt van het Allgemeine Krankenhaus, Dr. ULRICH, is tot Director der Rudolfstiftung benoemd.

— Reeds op den 19den April l.l. was door den Gemeenteraad besloten, om in de verschillende wijken der stad dusgenaamde Rettungsanstalten voor plotselijke ongelukken of toevallen te openen. In de zitting van 1 April is dit onderwerp wederom wijdloopiger ter sprake gebracht. In ieder der 9 wijken der stad zullen 2 dusdanige „officinen,” met alle benoedigdheden voorzien en waarin altijd een bevoegd persoon aanwezig zal zijn om de eerste hulp te verleenen, opgericht worden. De eigenaars dier officinen zullen eene som van 300 florijnen en hij, die bij eenig ongeval bijstand verleent, eene geldelijke belooning ontvangen. Bovendien zullen in verschillende huizen der stad, door een opschrift gekenmerkt, draagbaren tot het vervoer naar de Gasthuizen of naar eene der genoemde officinen beschikbaar zijn. De onkosten voor een en ander gevorderd zijn op 6000 florijnen geraamd.

— Prof. LUDWIG heeft een verlof van 3 maanden tot herstel zijner gezondheid gevraagd, zijn Professoraat wordt gedurende dien tijd door Dr. TOMSA waargenomen.

— Wij ontleenen aan de biographie, welke de Decanus bij het optreden van een nieuwen Rector gewoon is van den laatsten te geven, het volgende over JOSEF HYRTL. HYRTL werd op den 7den December 1810 te Kis-Marton in Hongarije als de zoon van een muzikant der Esterhazysche Schlosskapelle geboren. Hij studeerde te Weenen, alwaar hij in 1835 tot Medicinæ et Chirurgiæ Doctor, na de verdediging eener Dissertatie, *Exhibens antiquitates nonnullas anatomicas rariores*, bevorderd werd. Reeds als Student werd hij door zijnen leermeester, Prof. BERRERES, tot Presector bij de Weener Hoogeschool aangesteld. Aan zijne Verhandelingen over het *Gehoolorgaan der doofstommen* (1836) en over het *Vaatstelsel der visschen* (1837) had hij zijne benoeming tot Hoogleeraar in de Anatomie te Praag te dan-